

Obsah

Slovo úvodem	11
1.1 Stáří a stárnutí – vymezení stáří, proces stárnutí, pohled bio-psycho-sociální	16
1 Vymezení, specifika a rizika v životním stylu seniorů	17
1.2 Mezioborové pohledy na seniory	19
1.3 Vymezení vybraných rizik u seniorů	23
<i>Potřeby ve stáří</i>	27
<i>Syndrom osamocení</i>	29
<i>Smysl života a možnosti seniorů</i>	30
1.4 Senioři a jejich podpora	31
<i>Podpora seniorů</i>	32
<i>System sociálního zabezpečení</i>	33
2 Vzdělávání seniorů	37
2.1 Senior a jeho vzdělávání	37
2.2 Vzdělávací příležitosti seniorů v České republice a v zahraničí	45
2.2.1 <i>Univerzity třetího věku v České republice</i>	46
2.2.2 <i>Neuniverzitní iniciativy zaměřené na vzdělávání seniorů v České republice</i>	51
2.2.3 <i>Vzdělávání seniorů v zahraničí</i>	55
2.3 Proměny ve vzdělávání seniorů a požadavky dnešní doby	58

3 Vliv zdravotního stavu ve stáří na vzdělávací aktivity seniorů	67
3.1 Změny zdravotního stavu související s vyšším věkem	65
3.2 Zdraví a salutogeneze ve stáří	70
3.3 Aktivní stárnutí a vzdělávání	74
3.4 Vzdělávací aktivity seniorů (nejen) jako odraz zdravotního stavu	78
<i>Použité metody zkoumání a základní informace o průzkumném šetření</i>	78
<i>Výsledky</i>	79
<i>Shrnutí</i>	81
4 Vzdělávání seniorů jako forma prevence sociálního vyloučení	85
4.1 Sociální vyloučení seniorů	87
4.2 U3V UHK jako možnost prevence sociálního vyloučení	90
5 Seberozvoj ve stáří v kontextu vzdělávání	99
5.1 Specifika seberozvoje u seniorů	199
5.2 Motivace jako klíčový faktor ve vzdělávání	101
5.3 Vliv seberozvoje seniorů na jejich životní spokojenost	103
6 Vzdělávací potřeby seniorů během pandemie covidu-19	107
6.1 Úloha vzdělávání v životě seniorů	107
6.2 Podoby vzdělávací nabídky pro seniory v ČR během pandemie	108
6.3 Výzkumné šetření zaměřené na potřeby ve vzdělávání u seniorů během pandemie covidu-19	110
7 Souvislost pandemie covidu-19 se sociálním vyloučením seniorů	117
7.1 Lidské potřeby a kvalita života ve stáří	120
7.2 Specifika sociálního vyloučení ve stáří	121
7.3 Pandemie covidu-19 a její souvislost se sociálním vyloučením ve stáří	123

7.4 Volný čas a vzdělávání ve stáří	124
7.5 Pandemie covidu-19 jako hrozba sociálního vyloučení seniorů z U3V UHK	128
8 Vzdělávací potřeby seniorů v pobytových zařízeních	133
8.1 Důležitost dalšího vzdělávání pro seniory v pobytových zařízeních	135
8.2 Pohled pracovníků pobytového zařízení	148
8.3 Shrnutí a porovnání výsledků šetření mezi seniory a pracovníky pobytového zařízení sociálních služeb	156
9 Typologie a hlavní determinanty vzdělávacích aspirací současných seniorů	159
Závěr	167
Summary	173
Použité prameny	175
O autorech	187
Věcný rejstřík	189